

HAZRETİ SEYYİD

ABDÜS SELÂM
EL'ESMER

HAZRETİ SEYYİD

ABDÜS SELÂM
EL'ESMER

«İKİ GAVSÜL ENAM»

adlı kitaptan CENABI PİR'e ait olan kısım

İSTANBUL

1971

HU
BISMILLÂHIRRAHMANIRRAHİM

— CENABI ABDÜSELÂM EL ESMER

VE
ARUSIYEİ SELÂMIYE —

Bu tarikat, mecmâi esrarı enbiya velmürselin, gavsullah fî âlemin, kutbussalihin es seyyit el şerif Abdüsselâm-ül-Esmer eş-şehrül füturi el hasen kaddese sırrahul celi efendimiz hazretlerine mensuptur.

Sülâlei tahireleri, ahfadı imam Hasandan cenabı Süleyman el Gazi'ye mühtehidir ki, gazii müşarün ileyhin mensubini kiramina «fütürî» ve sigai cem'i ile «fefatır» denilir. Fefatırın ekserisi mecazibi ilâhî ve behilidir. Abdüsselâm kaddese sırrahı Selâm efendimiz bir velîi mader zat olup rahmı madere düşmezden akdem zuhurları, kutbul hakika ve şeyhil tarika Zülkarneyn ebul Abbas Ahmet bin Arus tarafından haber verilmiştir.

Şöyle ki, fefatır kiramdan Selim Füturi hazretleri, cenabı Gavs bin Arus'un sıyyeti velâyetlerini istima eylemekle mahaza sohbeti ulyaları ile teberrük ve teşerrüf etmek emeli ile Tunus'a gitmişlerdir. O vakit Tunus'a hükmeden emir Hafasa'nın gelen gurabayı, mahsusen bina ettirdiği bir misafirhanede 3 gün ziyafet etmek adeti olmakla hazreti Selimi dahi öyle misafir alıkoymuştur. Tesadüfen misafirhanede diğer iki misafir daha bulunup bunlar ise hayırlı güruhundan olmadıklarından, hazreti Selim'i uyuyor zannı ile aralarında badel-müşavere misafirhane kurbundaki Isultıplandan sultan Hafasa'nın atlarından birini çalıp savuşmuşlar. Hakkın sırrı settariyetini unutmayan hazreti

Selim merkurini ele vermek, hareketlerini ihbar etmek cihetine gitmemistir. Ertesi günü atın çalındığı meydana çıkmış ve hazreti Selim hırsızları ihbar etmeyerek sükût eylediğinden, fiili sirkate iştirakle itham edilmiş ve teşhir edile edile mahpese götürülmüştür.

Hazreti Selim bânından (Ya Arus, ben seni kutbu evliyasın diye ziyarete geldim. Bana böyle mi muamele edilmeliydi) diye şikâyet eylemişler. Cenabı Selim mahpese ilka edildiği sırada, sultan yanında fevkalhad haizi itibar olan hazret bin Arus, mesruk atın bulunacağını beyan ile mahpusun nezdine getirilmesini sultana söylemiş ve kendisini zaviyeye davet eylemiştir. Evvelâ cenabı Selim itlak edilerek huzuru bin Arus'a gönderilmiştir. Hazreti Gavs cenabı Selim'e cüz'î bir para verip bir merkep satın almasını emretmekle hayvan satın alınmış ve zaviyenin bahçesine bağlanmıştır. İşte o sırada sultan zaviyeye gelmiş ve atı sormuştur. Hazreti Gavs onun bahçede bağlı olduğunu söylemesi ile sultan adamlarına atı getirmelerini emretmiş ve onlar bahçeye gitmişlerse de yalnız bir zayıf himar gördüklerinden kemali taaccüple avdet ve sultana arzı keyfiyet etmişlerdir. Lâkin hazret bin Arus hademenin rüyetine haleldar olduğunu beyan ile teklifi mucibince sultan ve maiyeti bahçeye girdiklerinde evvelce görülen zayıf merkep yerinde mesruk atın bağlı olduğunu görmüşlerdir.

Hazreti Selim bu keramati aliyeyi görmesi üzerine istiğfar etmiş, hazreti Gavs'a mürit olmuştur. (Hazreti bin Arus) «Ya Şerif memleketine avdet et. Ayşeî Dürriye namındaki mahde-rei mübarekeyi tezviç et. Sulbünde mevdu olan veledi pâkin zamanı zuburu geldi. Bu çocuk mazharı envarı esfiya ve kurretü uyûn'u evliya olacak. Ber ve bahr anın vücudu ile şeref bulacaktır» buyurmuş ve hazreti Selim ba'del avde hazreti Dürriyeyi tenkih ederek o vücut kadem nihadei âlem⁷ şehâdet olmuştur.

Rivayet edildiğine göre seyyit Selim, mahdumu seyyit Abdüsselâmı beş yaşında iken Ahmet bin Arus hazretlerine götürmüş ve Cenabı Pir bin Arus, o Gavsı ismeî nümâyı puse ve ne-

vazişlerine gark eylemiş ve ona gapten birçok meyvalar getirmiş ve yedirmiştir. Tunus'tan avdetini müteakip seyyit Selim rihlet eylediğinden Cenabı Pir efendimiz yetim kalmıştır.

Terbiye ve iaşelerini amucası deruhte eylemiştir. O veli mader zat yedi yaşına girdiği vakit ulûmu diniye tahsili için amucaları tarafından bir şeyhe teslim edilmek istenilmiş ise de Hazreti Abdüsselâm «Ya amî, ben ferşten arşa kadar avalimi hazırai kevnîyeyi görüyorum. Kelimetullahı okuyorum» buyurması ile ammisi bu kelâmı azim hale tehayyür ile beraber, seyyiti kümmilini evliya-ullahtan ve pirâni tarikten hazreti Zerruk'a isal eylemiştir.

Hazreti Zerruk «bu şerif âli kadîrin, terbiyesi şerefi Abdülvahit Dükkali hazretlerine bahşedilmiştir. Ana götürünüz» buyurmasıyla Cenabı Seyyit, Hazreti Abdülvahid'in medresesine tevdi kılınmıştır. O vakitler Cenabı Seyyitten keramati azime zuhuru başlamıştır. Meselâ medreseye icabeden suyu talebe kırıbalarla münavebeten taşımakta olduklarından, nöbet hazreti Seyyide gelince kırıbalar kendi kendine dolar ve desti gaip tarafından taşınır idi.

Meşrebi âlilerinde cezbe galip olduğundan çok vakitler envara müstağrak olur ve gaşiy halinde kalırdı. Birgün ise istiğrakı müteakip bendir tabir olunan deflerden bir tanesini çalarak sema'a başladığı görülmekle rüfekası, şeyh Abdülvahit hazretlerine ihbarı keyfiyet etmişlerdir. Hazreti Abdülvahit zahir şer'e dahi bigayet itina eder bir zatı şerif olmakla hazreti Seyyid'i tevbih etmiş ve bendiri eline alarak parelemiştir.

Biraz sonra hazreti Seyyidin diğer bir bendiri çalmakta olduğu görülmekle hazreti Abdülvahit tarafından nez'edilmiş ise de memlekette bendir satan bir tüccar, bendir yapan bir kimse yok iken yine hazreti Seyyid'in elinde bendir görülmekle bu defa hazreti Abdülvahit, hazreti Gavs Abdüsselâm efendimizi huzuruna celple «Ya Abdüsselâm, zahir şeriat bendir çalmağı müsaade etmez. Ben de seni bundan vazgeçireceğim» diyerek Seyyidi berai tenbih bir k¹² tıyuya halvete koyup, kuyunun ağzi-

ni bir cesim taşla kapatmıştır. Halbuki biraz sonra şehir kenarından bendir sesi gelmekle indettaḥkik hazreti Seyyidin bir ağaç altında bendir çalarak sema ve tevacütle meşgul olduğu görülmüş. Ve mahpus bulunduğu kuyu üzerindeki taş ise evvelki gibi kuyu ağzını setreder bulunmuştur.

Hazreti Şeyh Abdülvahit bu keramati, müşahade ile beraber behemehal hazreti Seyyidi bendir çalmadan men'e niyet eydiğinden, esbabı hasene taharri eylediği bir sırada şeyhleri Ebu Re'es Fethullah Kırvani zaviyelerine teşrif etmiştir. Hazreti Abdülvahit müridi Abdüsselâmın bendire iptilâsından şeyhi Fethullah'a şikayet etmekle, hazreti Fethullah «hele çağırınız, huzurumuzda çalsın. Bakalım nasıl şeydir» buyurmaları üzerine hazreti Seyyidi celbetmişlerdir. O meczubu aşkı-mevlâ, o kutbu meveddetnüma ellerinde bendirleri ile meclise teşrif buyurup çalmaya başladıkları gibi, hazreti Abdülvahidi aşkullah istilâ eylemekle bilâirade kıyam ile tecezzüp ve tevacüde koyulmuşlardır. Alemi farka kadem bastıkları vakit hazreti Seyyidi bağrına basarak «oğulcağızım, fazlı Mevlâyâ nihayet yoktur. Sair müridanıma izin vermemekle beraber seni, Allah zemzemesi ile inleyen bu bendiri acibe nümâyı çalmadan men etmiyorum» buyurmuştur.

Abdüsselâm el Esmer efendimizin tarikati aliyeleri (Arusiye) namını taşımakta olup Tunusta zuhur eden ekâmil ehlul-lahtan hazreti Ahmet Zülkarneyn bin Arusa mensuptur. Ahmet bin Arus hazretleri iptida emirlerinde sultanı mağrıp Ebu-medyen Şuayip hazretlerinin tarikatlarına mensup idiler ki, ismi (Medyeniye)dir. Sonra Horasandan Afrikaya izam buyurulmuş olan Fettullah'ıl Acemiyil Horasani hazretlerine intisap eylemiştir. Hazreti Fethullah, tarikati Ethemiyeye ve Çeştiye ricalinden olup Sabir Çeşti hz. leri ile pirdaş idiler. Ahmet bin Arus, Fethullah-tan tacı hilâfet giydikten sonra teberrük suretiyle tarikati Şâzeliyeden istihlâf olunması ile, tarikatları Medyeniye, Şâzeliye ve Çeştiye esrar ve envarını camidir.

Hernekadar Abdüsselâm hazretlerinin tarikatları «Arusi-

ye» namını taşımakta ise de elyevm bütün Arusilerce piri tarikati kendileri tanınmakta ve usulü aliyeleri üzere zikr icra edilmektedir. Filvaki kendilerinden evvel Arusiyede bendir çalmak ve tevacüt usulü yok idi. Şimdi ise Arusilerde bendiri, levazımı âyin ve süluktan addederler.

Bundan maada Abdüsselâm el Esmer Hz.leri Gavsül âzam ve Sultanı evliya Abdülkadir Geylânî efendimizin ruhaniyetlerinden pek ziyade istifade buyurmuşlar ve tekemmül eylemişlerdir. Pirânı izam, haleti vecd ve vahdetle şâthiyattan itibaren pek mütenevvi ve ali sözler söylemişler ise de «ben Abdülkadir'in ayniyim» buyurani enderdir.

Abdüsselâm-el-Esmer Hz.leri bir kasidelerinde
«**Ve bahri ve bahr Abdülkadir bahri vahit**
Tegâse bin nas fi küllü beldetin.»

buyuruyorlar. (tegâse-iki gavs). Bir büyük kasidelerinde ervahı evliyadan müteşekkil bir meclisi âlide, huzuru Gavs Abdülkadire nasıl dahil olduğunu ve kendilerine has olan meratup¹ saltanatın ne yolda tevcih buyurulduğunu zikr ediyorlar. Bina berin, «Arusiye Selâmiye» namını taşımaları lâzım gelen tarikati Abdüsselâmın, envarı medyeniye, şâzeliye, ethemiyeye ile beraber esrarı kadiriyyeyi dahi ihtiva eylediği tezahür eyliyor. Tarikati Abdüsselâmdaki evrad ve usulü sema son derece cazibedardır. Pek muhtasar olan evradın kutsiye a'caz ve icazı öyle bir derecededir ki, yalnız anlayıcı bir kulakla dinlemek pek çok hakâyika vüsul için kâfidir.

Evratdan şu parçacığa bî nazar atalım:

Lâ ilâhe illallah, el mevcudu fi küllü mekân,
Lâ ilâhe illallah, el mezkûru fi küllü lisan
Lâ ilâhe illallah, el ma'rûfu bil ihсан
Lâ ilâhe illallah küllü yevmin hüve fi şe'n

Erbabı zevk ve irfan bu tertipdeki nezahat ve zerafete

hayran olurlar. Evratda bir usulü salat vardır ki bu derece şevkâver bir sureti tasliye görülmemiş denilse sezadır. Filvaki herşeyin mahiyet ve mukadderatı vereceği tesirle takdir olunur. Salâtu selâmiyede öyle bir aşkı biteklif, öyle bir samimiyeti âşıkane mevcuttur ki, onu tilâvet eden bütün manasiyle tasliye ettiğini hisseder. Ve hediyesinin vasılı ıtlâı Muhammedi olduğuna kanaat gösterir.

Hazreti Abdüsselâm efendimiz, Gavsi âzam efendimizin barikai imdat ve tasarruflarını, hazreti seyyit Rufai efendimizin hilim ve hârikalarını, Hazreti Seyyit Bedevi efendimizin rahm ve şefkatlerini, Hz. Seyyit Şazeli ve Seyyit Dessuki efendilerimizin varidat ve sehalarını vücudu pür şutlarında cem etmiş, aktab ve ayvası ilahiyenin celi âsarı ile zuhur edenlerden bir piri destgir, bir şeyhi binazırdırlar. Dâmeni siyadetlerine yapışan bir fakir ebeden hâsır kalmaz. Namı kutsile-riyle istimdat eden bir fakir asla mahrum bırakılmaz. Vallah fevallah ve ummanı fazl ve keremden atşan (=susuz) kimse dönmez.

Mazharı nuruselâm füturi Abdüsselâm efendimiz müridi- ne kemali refetinde bi-nazir ve setri nevakısı fukarada maz- harı ismi settar kadirdirler. Ef'ali aliyelerinin herbiri keramat ve aluktur. Siyadetine bir alâmet iken bu ef'al o kadar tek- lifsiz ve o kadar süttei tevazu ve ıtlak ile şerefzar olur ki şiddeti zuhurundan adeta göze çarpmaz. Her kim bir hâli ız- dirarda elini başına koyup da (ya Esmer, ya Abdüsselâm) di- ye nida etse mazharı imdat olur. Hayatı saadetlerindeki, ta- sarrufu kutsî ve gavsanîleri nasıl ise darihi şerafetlerindeki ta- sarrufları da aynı kudret ve kuvvettedir.

«Bir kasidelerinde»

**Kurumuş kemikleri dirilten Rab şahidimdir ki,
Yevmi zehamda havli mahşerde müridimi bırakmam,
Ey müridim sana hiçbir hasut bir fenalık edemez,
Hali ızdırarımda «Ya Abdüsselâm» diye nida et.**

buyurmuşlardır.

Hakka ki; o sadıkul vaadin o kerimin, bu vaadını her daim encaz buyurduğu, binlerce halkın her gün müşahede eylediği bir şeydir. Kerameti aliyyelerini tâdat mümkün değildir. Haya- tı zahirei aliyyelerindeki keramati celilerinden bir ikisini be- rayı teberrük derc edeceğiz. Müridanından birisi gayet acip tabi- atlı bir zat olup evinde beslediği bir horoza âşık olmuştu. Bu ho- rozu çalarlar, yerler korkusu ile geceleri sema'da hazır bulu- namazdı. Bir gece kendisine şevk galebe ederek, çarnâçar za- viyeye gelmiş. Ve sema'da hazır bulunmuş ise de avdetinde horozun nâbut olduğunu görmekle ertesi günü koşarak huzuru Seyyide gitmiş. Çocuklar gibi ağlıyarak «Ya Seyyit. Horozu- mu çalanı bul» diye niyaza başlamıştır. Hazreti Seyyit saf mü- ridi nezdine alarak sokağa çıkmış ve tesadüf ettikleri adamlar- dan birine «ya filân, müridimin horozunu niçin yedin» de- mesi ile merkum şiddetle inkâr etmiş ise de Hz. Seyyit merku- mun karnını meshetmekle horoz avazı çıktığı kadar ötmeye başlamış. Bu vak'ai lâtifeyi müteakip hırsız tövbe edip sali- hine iltihak etmiş, hem de horoz müptelâsı bu tuhaf iptilâdan vazgeçmiştir.

Zileytin kasabasında bir zat diğer bir adama mühim bir meblağ tevdi edip Hicaza gitmiş. Avdetinde parayı tevdi et- tiği adam vefat etmiş olduğundan ve parayı bırakanın şahidi bulunmadığı gibi müteveffa bu bapda evlâdına bir vasiyet bi- rakmadığından biçare adam müflis kalmış. Ve nihayet Hz. Sey- yide müracaat ve damenine sarılarak hakkını iltihak için ina- yetini istirham eylemiştir. Hazret, müteveffanın evlâdını celb ile işi tahkik ettikten sonra zahiriye ile tasfiyesi mümkün olmadığı anlaşılacakla müddei ve müteveffanın oğulları bir cem'i gafir ile makber eye gidilmiş ve orada Hz. Pir müteveffaya hitaben «ya fi- lân, büznillah kalk, bize hakikatı söyle» buyurmaları ile müte- veffa kabrinden kıyam etmiş ve «müddei haklıdır. Evlâtlarıma vasiyet etmeye vakit bulamadım. Bendeki emanet akçesi evimin filân köşesinde metfundur» demiş ve yine hâbi ebedisine dal-

mıştır.

Zâhiren alemi şuhutdan ihtifa eyledikten sonra dahi kerameti celileleri emvaç bi sukûn gibi tetabü ve teakıp edegelmektedir. Pek yakın zamanda zuhur eden kerameti kutsiyelerinden iki tanesini de derci vazife görüyorum. Hz. Seyyidin isimlerini zikr ve ruhaniyetlerinden istimdat; Cezayir, Tunus, Sudan, Trablusgarb gibi vasi bir hatda o derece tamim etmiş ki hatta yahudi ve hiristiyenlar da çocuklarına varıncaya kadar hali ızdırarda «Ya Esmer, Ya Abdüsselâm» diye nida eder. Tunus agniyai ticarettten bir yahudinin zevcesi beş yaşında mahdamu ile beraber hanelerinin üstündeki daraçada otururken çocuk oynaya oynaya kenara takarrup etmiş ve bir aralık muvazenesini kaybederek aşağıya kaymıştır. Nevzadının bir mev-ti muhakkaka mahkûmen düştüğünü gören kadıncağız dil hır-şaş bir eninle «Ya Abdüsselâm» diye narezan olmuş, bayılmıştır. Aşağıda hizmetçiler koşmuşlar. Hanımlarının yüzüne su serperek ayılmışlar ve kadıncağızdan çocuğun 3 kat bir binanın bâlâsından sukûtu haberini alarak ve ağlayarak mini mini yavrunun ezilmiş nâşını getirmek üzere aşağıya koşmuşlardır. Halbuki sokağa çıktıkları ve kemali tahayyürlü çocuğun kaldırım üstünde oynamakta olduğunu görmeleri ile müjde tebşirat feryatları ile biçare maderi dilsir etmişler ve kadıncağız kendini sokağa fırlatıp nevzadını bağrına basmıştır. 5 yaşında bir çocuğun bu kadar yüksek bir mevkiden düşüp de hiç bir şey olmaması bir hârîka olmakla çocuktan sorulmuş. O masum ise «bir şeyh baba beni kucağına aldı, yere düşmedim, sonra beni yere kendisi oturttu» demiştir. Hz. Seyyidin bu imdat ve inayetine şükranne olarak tacir yahudi gayet müzeyyen ve müzehhep bir sanduka imal ettirip Zileytime irsal etmiştir.

Sanduka türbei saadetin kapusundan sığmadığından kapı önünde bırakılarak ertesi gün ustalarla methalin tevsiine karar verilmiş ise de, ertesi sabah methal hâli sabıkında bulunmakla beraber, sandukanın kabrin üzerine mevzu bulunduğunu binlerce şuhud, kemali hayretle müşahade etmiştir. Vak'ai âtiye

de ulûvü inayetlerine delildir.

Zileytime tahsili ilim ile meşgul bir fakir bir gün nasılsa icbarı nefsine dayanamayarak, ileride eline para geçtikçe sahibine esmanını vermek niyeti halisesi ile ve niyetine Hz. Seyyidi kefil göstererek bir adamın bahçesinden biraz taze hurma toplamış yemiştir. Hurması sirkat edilen adam ayak izlerinden sârik'in o talip fakir olduğunu keşfetmiş ise de bir delili-kâfi görülmemekle müddei teşfiî sadır için sârikin harimi-Seyyit Abdüsselâm üzerinde hurmayı çalmadığına yemin etmesini talep etmiştir. Bu fakir ise zilli sirkati itirafa bir türlü cesaret edemediğinden kalbinden «Ya Seydi, niyetime Allah ve Nebisi ve Sen velisi vakıfsınız. Ben bu sirkati def'i rucû için ihtiyar ettim. Lâkin elime para geçer geçmez esmanını vermeye azmetmiştim. Ya Seyyit, sana sığındım» demiş ve badehu hurmayı sirkat etmediğine yemin etmiştir. Müddei ise sârikin bu adam olduğuna emin bulunduğundan bu yemine kanaat etmeyerek yakın mesafede metfûn, celâdetle meşhur bir velinin makberi üzerinde yemin etmesini ısraren iddia ve talep etmiştir.

Tâlîbi sârik orada aynı yemini tekrar etmişse de derakap elleri hareketten kalarak çarpılmış ve sârik olduğu tezahür ederek rezil olmuştur. Bunun üzerine o biçare, harîmi Seyyide avdet ederek «Ya Seydi, ya Seyyit. Bakınız beni ne hale koydular, kabahatımı keşf ve namusumu mahvettiler. Ya ben senin âmanına sığınmış ve Senin dameni inayetle kabahatımı setr etmiştim.» diye ağlayarak şikâyete başlamış. O gece başını Seyyidin eşiğine koyarak yatmıştır. Ertesi günü sabah namazı zamanı yer altından gelen bir sedayı müheyyip işitilmiş ve akabinde tâlibi sârikin kolları iadeyi hayat ettiği gibi anı çarpan velinin türbesinden ve türbesi civarındaki nahlistan vesaire gibi ümrandan eser kalmamış ve hatta türbesinin mevzii bulunamamış. O taraflarda bir parça rimalden başka bir şey görülmemiştir. Elan dört yüz senelik o kariyeden hiç bir eser bulunmaz. Demek ki «tasarrufu Seyyid», o velî-keşaf-uyubu divanı sâlihinden silmiş ve türbesini de sathı arzdan kal' etmiştir.

Ya Rabbena bihakmın fazlu va'dı sermedi
Ya Rabbena bihakmın şefaati Ahmedi
Ya Rabbena bihakmın pençei Âli Aba
Ya Rabbena bihakmın enbiya ve evliya
Ayırma bu gedâyı dergâhu rahmetinden
Budur senden dileğim kemalî ref'etinden
Evliyana köle et ta ki kulun olayım
Arşı Fuadımda seni bî nişan bulayım

Velhasıl O kutbu enam ve O nuru selâm, O piri himam
hazretlerinin menkıbesi yazmakla tükenmez.

Celâlet şanları sözle ifham olunmaz. Heman Mevlâm sâ-
dıkını, cediti âlâsının şefaâtından ve kendisinin nazarı inaye-
tinden dür etmesin

Kaddesallahusırrahul celî hazreti Gavs Esmerin enfası ali-
yeleri pek çoktur ki bunlar milyonlarca halkın teselli ve tecel-
lisine vesilei inayet olur. Hazreti Pirin kasaid ve gazeliyatı ba-
zan lisanı avam ve lisanı mahallî ile, bazan da lisanı fesahatle
yazılmıştır. Lâkin ilk iki nevi nefeslerinde dahi azim bir zevk
ve cazibe vardır.

KASIDEİ AŞKIYE

- 1 — Nebdeil bi ismil vâhidil vahdân
Sübhone Huve alimül esrar
Ve nusalli alel Hâşimiyyül Adnani
Ahmedün Muhammedün şârikul envar
- 2 — Ene Huvel Esmerriis-Semeran
Ene Huvet-tâbi'ut dinar
Ene Huvel fârisül meydan
Ene Haves-saydu fiddevvar
Ene Hü-vel Gavsul Katbuz-zaman

- 3 — Ene Huvel verdü fil agsân
Ve minne fâhat-ül-tıyyıbu vel ezhar
Ene Huvel berku fil emzan
Ene Hüvel raadu vel emtar
Ene Hüvel bedrü fil ekvan

- 4 — Ene Hüveş-şemsü vel akmâr
Ehrakni li şevkun vel cezbir-rabbâni
Ve küntü hâyimun meczubun tahtettar
Ayibi alâ seyyüdü'l veliyyül Ceylâni
Ye'ti ileyna maa cümletel ahyar

KASIDE HAKKINDA BİRKAÇ SÖZ

- 1 — Cenabı Pir kasideye vâhidi vahdan olan Hakkı tevhidle
başlıyor. Ta ki sonra gelen esrarı cem'îye-den fikirlere bir
mütaleai münasebe hutur etmesin.
- 2 — Sonra vuslatı Hakkın delili olan Cenabı Nebiye ihdai se-
lât ve tekrimat ediyor. Ve daha sonra kendi mazhariyeti
kübrasını ta'dâda başlıyor. Ve diyor ki :

Ben o Esmeri Semeranım ki

Ben o dinar tâbii, yani altın sikke darbedenim.

Kümmeleyni kiramın (=Büyük kâmillerin) akvalinde öy-
le cami'iyet var ki erbabı-zevk ve aşkı gaşyediyor.

Sikke basmak hakkı, sultanlarındır. Cenabı Pir «ben sikke
basarım» demekle saltanatı ehlûllaha nail olduğunu bildiriyor.
Lâkin bastığı sikke altın olduğunu ilâve eyliyor. Altın rumuzu
marifette (velâyet) rütbesine müsavidir. Şu halde Cenabı Pir
desti reşadetinde veliler yetiştirdiğini beyan ediyor, demek
olur.

Ben o meydanın kahramanıyım ki
Süknalara lerce veren arslanım.
Ben fidanlardaki gülüm

Rayihâi tayyibe ve çiçekler benden peyda oldu.

Ben o sehâp (= bulut)'larda şule uran berkâm

Ben o gök gürültüsü ve yağmurlarım

Bu son beytiyle tecellî celâl ile ba'del fena bilhak tecellî beka haletini ifham eyliyorlar.

«Ben ekvanda bedri tamam

Güneş ve aylar ben'im.»

Ferdiyet ve mertebî ferdaniyeti ve mürşidiyet ve rütbei ekme- liyeti, bedri tam halinde bir ay ile teşbihten sonra cem'ül cem menazilesiyledir. Hilâl ve bütün halâta mâlik kamerlerle gü- neşin de kendi vücudundan ibaret olduğunu buyuruyorlar.

Sonra rütbei naz ve aşktan keşifraz eyliyor :

«Benî şevki Rabbani ve cebze yaktı.

Bendirimin târesi altında hâyıman ve meczup oldum.

Eğer ahvârı kıram ile meclisi aşkımıza

Teşrif etmezse velîi Ceylânî'ye benden sitemler olsun»

Hazreti Abdüsselâm efendimizin bütün güftarı aliyeleri, hep böyle külfetsiz, câmi, lâtif ve gayet câzibedar ve aşkı se- nâdır.

Cenabı Pirin ulûvnu keremine nihayet yoktur. Bu hakir de O peymanenin şevkiyle :

«Bana Abdüsselâm Esmer

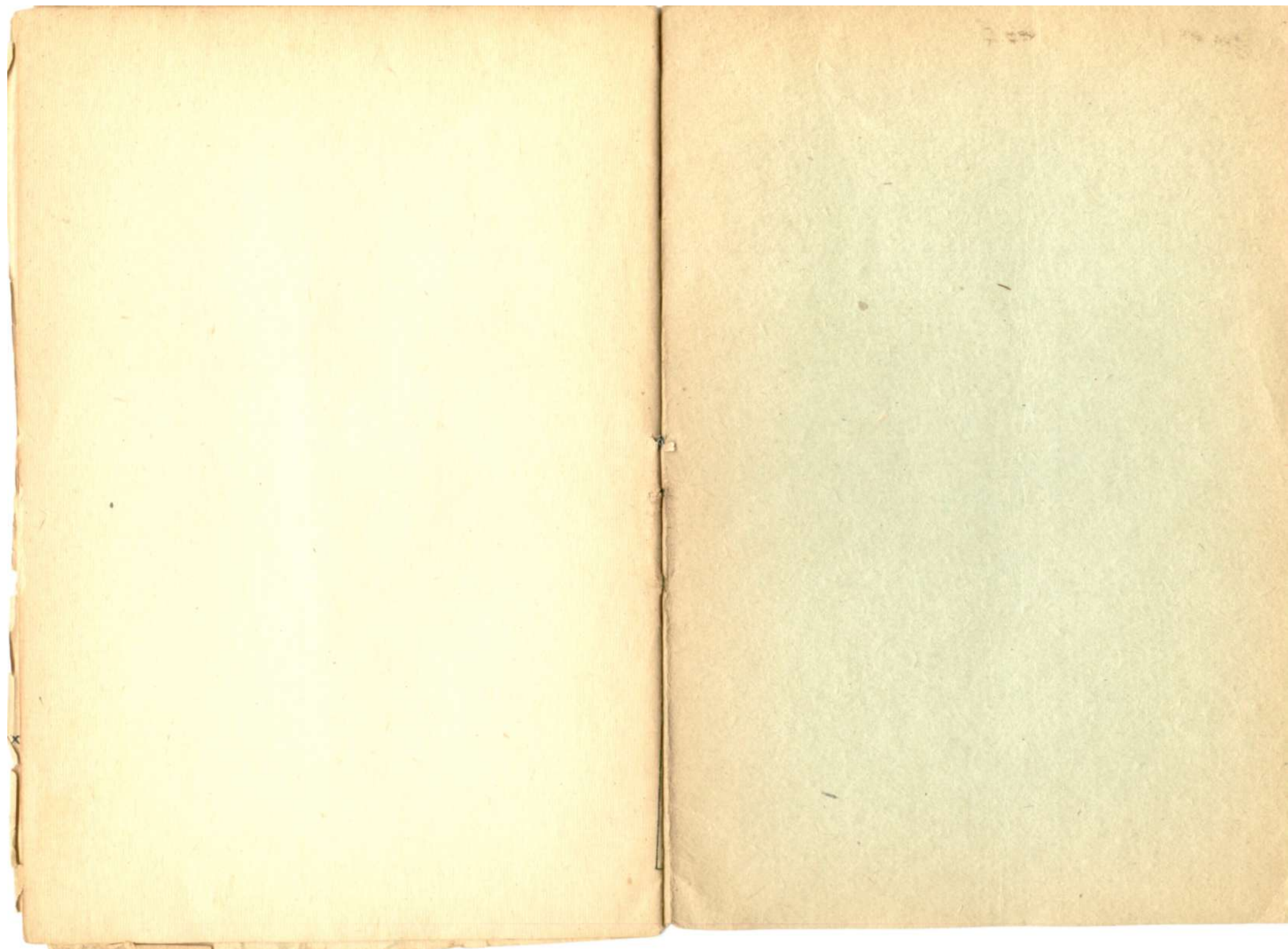
İçirdi badei kevser

Ben oldum taş iken cevher

Ene ubeyd Âli Muhammed» dedim.

Abdüsselâm, ervahı âliyenin; daveti-ehli dile en seri'ül icâbesi, en medetlisi, en lütüfkârıdır.

Kaddesallahu sırrahül celî.

A.T.